

Istorinė atmintis: Rimo Geniušo archyvas

Brigita JURKONYTĖ
Vytautė MARKELIŪNIENĖ

Lietuvos muzikos ir teatro
akademija

ANOTACIJA. Publikacijoje pateikiamas neskelbtas lietuvių dirigento Rimo Geniušo (1920–2012) archyvo rašytinių dokumentų sąrašas su komentarais. Jis aprėpia laikotarpį nuo XX a. 4-ojo dešimtmečio iki paskutinių autoriaus gyvenimo dienų. Geniušo archyvą sąlygiškai būtų galima skirstyti į tris stambias grupes: 1) asmenybės tobulinimui, mąstymo analizei skirti dienoraščio sąsiuviniai, 2) įvykius fiksuojantys kronikos pobūdžio sąsiuviniai ir 3) visuomeninio gyvenimo atspindžiai. Pirmosios grupės dokumentai įvairiapusiškai ir išsamiai liudija Geniušo asmenybės interesus, dvasinio gyvenimo intensyvumą, o antrosios grupės užrašų turinys daugiausia skirtas asmeninės profesinės veiklos stebėsenai ir vertinimui bei muzikinio gyvenimo realiųjų ir aktualijų dokumentavimui.

REIKŠMINIAI
ŽODŽIAI:

Rimas Geniušas,
archyvas, operos teatras,
repertuaras.

Lietuvos kultūrinėje atmintyje Rimas Geniušas (1920–2012) pirmiausia siejamas su konkrečia atlikėjo ir operos, operetės, baleto bei simfoninės muzikos dirigento veikla. Kaip dirigentas jis debiutavo 1945 m. Kaune, tuometiniame Lietuvos valstybiniame operos ir baleto teatre atnaujinant G. Rossini operą „Sevilijos kirpėjas“¹. Operos teatre Geniušas nuolat darbavosi iki 1996 metų. 1958–1975 ir 1991–1994 m. ėjo teatro vyriausiojo dirigento pareigas. Ne mažiau svarbi jo veiklos sritis – lygiagrečiai 1949–1999 m. plėtotas pedagoginis darbas Lietuvos valstybinėje konservatorijoje (dabar Lietuvos muzikos ir teatro akademija). Tačiau pirmasis Geniušo įgytas muzikos diplomas – pianisto. 1945 m. Kauno konservatorijoje jis baigė prof. Balio Dvariono klasę; prieš tai studijavo Elenos Laumenskienės (1933–1936), Vladimiro Ružickio (1936–1941), Aldonos Smilgaitės-Dvarionienės (1941–1943, 1944) klasėse (didžiausią įtaką muziko profesiniam pasirėngimui turėjo Ružickio asmenybė, jo pavardė vėliau ne kartą bus minima maestro užrašuose). Pastarojoje srityje Geniušas reiškėsi palyginti trumpai – kaip pianistui jam yra tekę koncertuoti 4–5-ojo dešimtmečio pradžioje, be to, minimumu metu jis pradėjo dirbti akompaniatoriumi operos, baleto ir operetės trupėse Kaune.

1 Apie debiutą rašyta spaudoje: Buivydas. Jaunieji menininkai „Sevilijos Kirpėjo“ atnaujinime. *Tarybų Lietuva*, Nr. 269 (765), 1945 11 29.

Dar XX a. 4-ajame dešimtmetyje Geniušas debiutavo ir kaip muzikos publicistas. Nors negausiai, į spaudą jis rašė nuolat, iki 2010 metų. Pirmasis Geniušo straipsnis – „Muzika ir moksleiviai“ buvo publikuotas *Mokslo dienose* (1937, Nr. 12, gruodžio 27 d.). Šioje ankstyvoje publikacijoje septyniolikmetis Geniušas, dar Kauno „Aušros“ berniukų gimnazijos moksleivis, išsako savo kritišką nuomonę dėl visuomenės muzikinio išprusimo, dėl klasikinės muzikos sklaidos – tokia pozicija įvairių muzikinio gyvenimo apraiškų klausimais (ir ne tik) vėliau jo bus plėtojama ir kitokuose rašiniuose, pasisakymuose, prisiminimuose, o ypač – visą gyvenimą kaupiamo asmeninio archyvo puslapiuose. Pa-teikiame minėto jaunystės straipsnio fragmentą:

„<...> nesusidomėjimas muzika nėra vien tik moksleivių yda. Juk per koncertus jaučiama stoka ne tik moksleiviškos, bet ir vyresnės publikos... Toji yda kyla iš to, kad ir moksleivija, ir apskritai mūsų visuomenė nėra tinkamai paruošta muzikos kūriniams klausyti ir juos suprasti. <...> Kad muzika vėl priartėtų prie gyvenimo, kad žmonės joje rastų sau paguodos ir džiaugsmo, reikalingas didelis muzikos klausytojų parengimas. Tą darbą galėtų dirbti muzikos mokytojai pamokų metu, patys moksleiviai, radio valandos, vieši populiarūs koncertai ir juos lydintys paskaitos.“

Tiek tęsdamas, tiek ir baigęs aktyvią dirigento ir pedagogo veiklą, Geniušas dalyvau-davo radijo ir televizijos laidose, kūrybos vakaruose, nagrinėjančiuose istorines muzikinio teatro temas. Vertingi, taiklūs, profesionalūs ir išsamūs jo prisiminimai gilino ne tik laidų ar renginių istorinį diskursą, bet ir pravertė ne vienai publikacijai, mokslo darbui kaip autentiškas amžininko liudijimas. Ko gero, Geniušo prisiminimai nebūtų buvę tokie konkretūs, jei ne nuosekliai rašytas, kauptas archyvas, jame fiksuoti įvykiai, mintys, pastabos ir kt.

Rašyti, t. y. dokumentuoti, reaguoti, komentuoti, vertinti, fiksuoti, analizuoti, buvo nuolatinis Geniušo poreikis, kurį jis intensyviausiai realizuodavo asmeniniuose užrašuose, įvairiuose rašiniuose, dienoraščiuose. Įdomu, kad gaudamas nemažai laiškų iš amžininkų kompozitorių, vokalistų, orkestro muzikantų ir kitų teatro žmonių, Geniušas, pasak žmonos Irenos Žemaitytės-Geniušienės, ne itin dažnai atsakydavo keletu žodžių, daugiau rašydavo artimiesiems – ypač mamai, o kolegoms ryždavosi atsakyti nebent tik telegramos stiliumi. Šį teiginį paliudytų ir kompozitoriaus Eduardo Balsio, artimo Ge-niušo bičiulio, 1950 m. rašytų laiškų eilutės:

„Tu, turbūt, turi nemažai darbo, tačiau išdrįstu paprašyti, kad ir tu man parašytum keletą žodelių iš savo padangės. Sėsdamas rašyti draugui laišką pastebėsi, kad šis amatas nėra toks jau lengvas, kaip atrodo. Tu tik pabandyk“; arba „Rodos, parašiau Tau laišką, o iš Tavęs negaunu jokie atsakymo. Turbūt, laiškus rašyti ir Tau nemalonus darbas!“

Vis dėlto manytina, jog mažiausiai pažįstama Geniušo kaip muziko raiška – gausus ir įvairialypis jo rašytinis palikimas, kauptas nuo studijų metų iki paskutinių dienų ir

sudarantis didžiąją Geniušo asmeninio archyvo dalį. Šiam palikimui priklauso ne tik asmeniniams archyvams įprasti dokumentai (laiškai, dienoraščiai, straipsnių rankraščiai, paskaitos, operos meno sklaida televizijoje ir radijuje), bet ir tik Geniušui būdingieji. Sąlygiškai archyvą galima suskirstyti į tris stambias grupes: 1) asmenybės tobulinimui, mąstymo analizei skirti dienoraščio sąsiuviniai, 2) įvykius fiksuojantys kronikos pobūdžio sąsiuviniai ir 3) visuomeninio gyvenimo atspindžiai.

Pirmajai grupei priskirtini šie sąsiuviniai (pateikiami autentiški jų pavadinimai): „Mintys apie veiklą“, „Asmenybės vieningumas. Grūdinimas“, „Veiklos sistema“, „Veiklos organizuotumas“, „Karūna“, „Ordinas“, „Baseinas: nemalonumai, tirpinimo būdai“, „Nuolatiniai kontaktai“, „VIS klausimai. Archyvinė medžiaga“, „Kelrodžiai“, „Formulavimai, Baseinas“, „Meditacija“, „M.G. – minties gilinimas“, „Minties modeliai“, „Samprotavimai. Minties konspektai“, „Mąstymo studijų medžiaga“, „Logika“, „Filosofijos pastabos“, „Įvairių samprotavimų, minčių, įspūdžių, įvertinimų, pastabų KNYGOS“, „Minčių užrašymas“, „Minčių sąslavynas“, „Įvairios pastabos ir samprotavimai“, „Savištaba“, „10 RG įsakymų“, „Apie mirtį“, „Sapnai“, „Catharsis“, „Attitude“, „Idėjos. VIS“ ir „Lektūros analizai“, skaitytų autorių minčių konspektavimas.

Antrajai grupei priskirtini šie sąsiuviniai: „Kronikos“, „Atsiminimų sąsiuviniai“, „Tagbuch“, „Prisiminimai apie sutiktus žmones“, „Dienos tvarkaraščiai (Dpl Fan)“, „Artimiausi darbai“, „Samprotavimai aktualiausiai dienos klausimais“, „Savo ir kitų veiklos analizė DIARY“, „Pamokos iš kasdienybės (Vakarinis pergalvojimas)“, „Rūpinimasis psichofizine kultūra“, „Dienos apžvalgos“, „Savaitės apžvalgos“, „Buvusios apžvalgos. Katedra“, „Analizai“, taip pat išklaustų plokštelių (simfoninės, kamerinės, fortepijoninės, vargonų ir vokalinės muzikos), diriguotų spektaklių, koncertų su radiofono orkestru bei pianistinės veiklos suvestinės.

Trečiąją grupę sudaro Geniušo ir apie jį rašyti straipsniai, koncertų ir spektaklių programėlės bei dirigentui adresuoti laiškai.

Visas Geniušo archyvas šiuo metu saugomas jo namuose. Pirmoji ši archyvą susistemino ir aprašus sudarė žmona Irena Žemaitytė-Geniušienė. Trys minėtos dokumentų grupės sudaro didžiąją rašytinio palikimo dalį. Nuo 2014 m. vasario mėn. Geniušo archyvą tyrinėja LMTA muzikologijos specialybės studentė Brigita Jurkonytė.

Šioje publikacijoje pirmąkart pateikiamas minimų šaltinių sąrašas su trumpais apibūdinimais. Klasifikuodama archyvo medžiagą ir sistemindama ją į didesnes grupes, autorė Jurkonytė vartoja savo siūlomus apibendrinančius pavadinimus, tačiau visur kitur palieka autentiškus Geniušo įvardijimus, naudojasi I. Žemaitytės-Geniušienės pasiūlytais.

Už pagalbą nuoširdžiai dėkojame Irenai Žemaitytei-Geniušienei, geranoriškai leidusiai naudotis šia medžiaga, padėjusiai ją sisteminti ir pateikusiai vertingų patarimų.

Asmenybės tobulinimui, mąstymo analizei skirti dienoraščio sąsiuviniai

1. *Mintys apie veiklą*. 1947–1950.
Pagrindinė teorija. Palanga. 1953.
Mintys apie veiklą. 1954, 1955.
Asmenybės vieningumas. Grūdinimas. 1957.
Veiklos sistema. 1958.
Veiklos organizuotumas. 1958, 1959.
Karūna. 1961, 1962.
Ordinas. 1966–1997.
Baseinas: nemalonumai, tirpinimo būdai. 1965–1993.
Nuolatiniai kontaktai. 1984.
VIS klausimai. Archyvinė medžiaga. 1968–1993.

Pagrindiniai savęs ugdymo uždaviniai. Kaip gyventi, elgtis, dirbti.

„Karūna“ – klausama, kas svarbiausia gyvenime? Atsakymas – džiaugtis gyvenimu.

Idealas – džiaugtis bet kuriomis sąlygomis.

„Ordinas“ – programos sistema, siekiama tobulos saviraiškos.

„Baseinas“ – siejama su charakterio ugdymo programa ir harmonija.

„VIS“ – visumos siekimo treniruotė, pratimai.

Priedai: išsamūs Irenos Žemaitytės-Geniušienės 2013 m. aprašai.

2. *Kelrodžiai*.
Formulavimai, Baseinas.
Meditacija.
M.G. – minties gilinimas.
Minties modeliai.
Samprotavimai. Minties konspektai.
Mąstymo studijų medžiaga.
Logika.
Filosofijos pastabos.

Rimo Geniušo užrašų lapeliai, jo paties sugrupuoti pagal pavadinimus. Šie įvairaus formato lapeliai pradėti rašyti 7-ojo dešimtmečio viduryje. Intensyviai Rimo Geniušo pildyta 9-ajame, 10-ajame dešimtmetyje.

Priedas: išsamus Irenos Žemaitytės-Geniušienės 2013 m. aprašas.

3. *Klajūnas*. Palanga. Anykščiai. 1953.

Valkata. Apie 9–10-ąjį dešimtmetį.

Pasak Irenos Žemaitytės-Geniušienės, šių užrašų turinys turi sąsajų su poilsio, atostogų planavimu, pasiruošimu ir įspūdžių fiksavimu. Kai kurių vasaros atostogų dienynai randami ir *Atsiminimų sąsiuvinuose*.

Priedai: anglų ir vokiečių kalbų mokymasis.

4. *Įvairių samprotavimų, minčių, įspūdžių, įvertinimų, pastabų KNYGA Nr. 1*.

1960 01 01–1960 11 06

Mąstymo lavinimas sudarinėjant veiklos planus ir kuriant uždavinius tikslams pasiekti. Mąstymo dėmesio gilinimas ugdant gebėjimus visose gyvenimo srityse atrasti koncentracijos „ašį“, stengiantis išsiaiškinti *sąvokų* paskirtį ir jų apibrėžimus.

5. *Įvairių samprotavimų, minčių, įspūdžių, vertinimų, pastabų KNYGA Nr. 2*.

1960, 1961, 1962

Apie organizacinę darbą teatre, problemas teatro veikloje. Rimo Geniušo neformalus kreipimasis į Julijų Juzeliūną dėl operos „Sukilėliai“ pastatymo proceso. Minimi Meno tarybos pastebėti nesklandumai. Skiriamas dėmesys visuomeninio ir teatrinio sąmoningumo nuolatiniam stiprinimui.

Priedai: Irena Žemaitytė-Geniušienė prie šio dienoraščio sąsiuvinio pridėjo ir turinio aprašą (jį parengė 2013 m.).

Rimas Geniušas yra parašęs *Įvairių samprotavimų, minčių, įspūdžių, vertinimų, pastabos 2A* – antrosios *KNYGOS* apibendrinimą 1961–1965 m.

Parengė ir panašios tematikos užrašus *Archyvinė medžiaga*, sudarinėtus apie 1976 m. ir paties redaguotus 1992 m.

6. *Minčių užrašymas*. 1978 11–1986.

Filosofijos, analitinės psichologijos idėjų nuolatinis apsvaistymas (A. Schopenhaueris, C. G. Jungas). Studijų Leningrado konservatorijoje laikotarpio vertinimas (nuo 1979 m. spalio mėnesio).

Čia Rimas Geniušas atranda ir Aristotelio „Catharsis“, padariusį jam didžiulę įtaką. Lektūros reikšmė. Domėjimasis psichologija, logika.

Priedas: Rimo Geniušo 1979 m. rašytas sąsiuvinis *Minčių užrašymas*. *Archyvinė medžiaga*.

7. *Įvairios pastabos ir samprotavimai*. 1987–2002.

Vokalo vertinimo terminologijos studijavimas. Darbas operos studijoje, rengimasis G. C. Menotti spektakliui „Medium“. 1988 m. birželį užfiksuoti svarstymai: „grįžti į teatrą ar eiti į Zabulio orkestrą?“ [Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras]. Domėjimasis Dzen praktikomis, meditacija.

8. *Savistaba*. 1994, 1995.

Autoanalizė, mokymasis „pažint ir suprast save“. Savo fizinės ir dvasinės savijautos stebėjimas.

Priedas: Irenos Žemaitytės-Geniušienės 2013 m. parengtas šio sąsiuvinio turinio aprašas.

9. *10 RG įsakymų*. 1990 08.

10 aktualiausių „aukso minčių“. Savęs ir aplinkos gerinimo programa.

Priedai: Rimo Geniušo pagrindinių gyvenimo principų schemos, braižytos ir aprašytos 1978 03, 1980 05 ir 1983 03–1983 09. Sąmonės užimtumo stebėjimo ir gerinimo schema 1991 09.

10. *Apie mirtį*. 1990 10, 1992 05.

Tibeto Mirusiųjų knyga „Bardo Thiodol“, Josefo pamąstymai apie mirtį.

11. *Sapnai*.

1 sąsiuvinis – 1995–1997,

2 sąsiuvinis – 1997 05–1998 05,

3 sąsiuvinis – 1998 05–1998 09,

4 sąsiuvinis – 1998 09–2000 03,

5 sąsiuvinis – 2000 03–2001,

6 sąsiuvinis – 2002.

Su muzikiniu, teatro gyvenimu susiję sapnai. Juose dažnai regimi vokalistai, kompozitoriai, orkestro muzikantai ir kiti menininkai.

12. *Catharsis* dienoraštis. 1979–1983.

Rimo Geniušo teigimu, šis sąsiuvinis yra tartum „idėjų, formulavimų baseinas“. Tai kasdienė treniruotė. Baseino sąvoką jis siejo ne tik su platumu, bet ir su gilumu.

Priedas: Irenos Žemaitytės-Geniušienės 2013 m. parengtas šio sąsiuvinio turinio aprašas.

13. *Attitude* dienoraštis. 1992 05–1994 02.

Rimas Geniušas yra pažymėjęs: „*Attitude* – teisingesnė emocinė ir intelektualinė reakcija“.

14. *Idėjos. VIS*. 1975 07–1991 05.

VIS – reiškia visumą.

Rimui Geniušui buvo svarbi bet kurios gyvenimo srities visumos analizė. Pavyzdžiui, net ir stengiantis pažinti žmogų telktasi į visumą (domėjimasis to asmens veikla, motyvacija, ekspektacija). VIS orientuotas į gautos informacijos klasifikavimą ir analizavimą.

15. *Kasdieninis Minčių užrašymas*. 1978 10–1978 11 19.

Minčių sąslavynas (viršuje). 1998 12 26–1999 04 08.

Minčių sąslavynas Nr. 1. 1999 08–1999 11.

Minčių sąslavynas Nr. 2. 1999 11–2000 05.

Kasdieninių minčių sąslavynas Nr. 3. 1998 09–1999.

Minčių sąslavynas Nr. 4. 2000 05–2000 08.

Minčių sąslavynas Nr. 5. 2000 08–2000 12.

Minčių sąslavynas Nr. 6. 2006 11–2009 10.

Minčių sąslavynas II. 2000 12–2005.

Šių sąsiuvinių turinys grįstas skirtingų kontekstų dinamiškumu, minčių šuoliais. Atsitiktinai surašytos mintys vėliau Rimo Geniušo buvo peržvelgiamos iš naujo ir surašomos į atitinkamus kitus dienoraštinio pobūdžio šaltinius.

Priedai: Irenos Žemaitytės-Geniušienės 2013, 2014 m. sudaryti smulkūs visų šių sąsiuvinių aprašai.

Įvykius fiksuojantys kronikos pobūdžio sąsiuviniai

1. *Kronikos (I)*. 1966–1968.

Keliais sakiniais užfiksuoti kiekvienos dienos asmeninio, šeimos ir teatro gyvenimo įvykiai. Lakoniški pastebėjimai, svarbesni faktai.

Priedai:

- Rimo Geniušo rašytų reziumė kopijos;
- atskiri Rimo Geniušo sąsiuviniai: 1966-ųjų, 1967-ųjų ir 1968-ųjų vasaros;
- įvairūs užrašai, dienos planavimai, sąrašai, uždaviniai.

2. *Kronikos (II) tęsinys*. 1969–1977.

Kelių žodžių frazėmis ar keliais sakiniais užfiksuoti kiekvienos dienos asmeninio šeimos ir teatro gyvenimo įvykiai. Svarbesni faktai.

Priedas: atskiras sąsiuvinis, fiksuojantis 1971-ųjų vasaros įvykius.

3. Dienos tvarkaraščiai (Dpl Fan):

Dpl Fan Nr. 1. 1966 02 14–1966 04 02.

Dpl Fan Nr. 2. 1966 04 03–1966 05 20.

Dpl Fan Nr. 3. 1966 05 21–1966 07 03.

Dpl Fan Nr. 4. 1966 07 03–1966 09 03.

Dpl Fan Nr. 5. 1966 09 04–1966 09 27.

Dpl Fan Nr. 6. 1966 09 28–1966 11 13.

Dpl Fan Nr. 7. 1966 11 13–1966 12 28.

Dpl Fan Nr. 8. 1967 01 03–1967 03 19.

Dpl Fan Nr. 9. Tikslī data nenurodyta.

Dpl Fan Nr. 10. Tikslī data nenurodyta.

Dpl Fan Nr. 11. Tikslī data nenurodyta.

Dpl Fan Nr. 12. Data nenurodyta.

Rimo Geniušo sąsiuvinų serija. Čia lapas padalytas į kelias dalis, kuriose užfiksuoti tik dienos planų raktiniai žodžiai (pavyzdžiui, tik žmonių, su kuriais planuoti susitikimai, pokalbiai, pavardės). Svarbiausi numatomi įvykiai pabraukti raudona spalva. Įvykdžius išsikeltus uždavinius, raktinis žodis iš sąrašo išbrauktas pieštuku.

4. *Artimiausi darbai*. 1971 01 01–1973 01.
Savo pobūdžiu ir rašymo stiliumi šis sąsiuvinis artimas *Dienos tvarkaraščių* serijai.
5. *Samprotavimai aktualiausiai dienos klausimais*. 1973–1976.
Savo ir kitų veiklos analizė DIARY. 1982 05 30–1984 09 21.
Veiklos, susitikimų DIARY (Savo ir kitų veiklos analizė). Tikslios datos nenurodytos.
Pamokos iš kasdienybės (Vakarinis pergalvojimas). 1992 09 12–1995 09 09.
D. (prieš insultą). 1995 08–1995 12 22.

Šių šaltinių tekstas yra rišlus. Tai – tarsi pasikalbėjimas su savimi.

6. Rimo Geniušo APŽVALGOS (8-asis dešimtmetis) ir ANALIZAI (7-asis dešimtmetis):
Dienos apžvalgos Nr. 1. 1974 03–1974 12.
Dienos apžvalgos Nr. 2. 1974 12–1975 10.
Dienos apžvalgos Nr. 3. 1975 11–1976 04; 1977 09–1977 12 27.
Savaitės apžvalgos. 1978 01.
Buvusios apžvalgos. Katedra. 1984 06 08–1984 09.

Analizai Nr. 1. 1965 12 20–1965 12 30.
Analizai Nr. 2. 1966 01 03–1966 05 25.

Priedas: Irenos Žemaitytės-Geniušienės 2013 m. parengti smulkūs visų šių sąsiuvininių aprašai.

7. *Atsiminimų sąsiuvinis Nr. 1*. 1920–1932.
Šis sąsiuvinis pradėtas rašyti 1987 03, baigtas 1988 11.
8. *Atsiminimų sąsiuvinis Nr. 2*. 1933–1940.
Šis sąsiuvinis pradėtas rašyti 1988 11, baigtas 1989 12.
9. *Atsiminimų sąsiuvinis Nr. 3*. 1941–1948.
Šis sąsiuvinis pradėtas rašyti 1990 01, baigtas 1991 01.
10. *Atsiminimų sąsiuvinis Nr. 4*. 1949–1955.
Šis sąsiuvinis pradėtas rašyti 1991 01, baigtas 1991 12.

11. *Atsiminimų sąsiuvinis Nr. 5.* 1956–1960.
Šis sąsiuvinis pradėtas rašyti 1991 12, baigtas 1992 02.
12. *Atsiminimų sąsiuvinis Nr. 6.* 1961–1965.
Šis sąsiuvinis pradėtas rašyti 1992 02, baigtas 1992 03.

Šie pusstoriai sąsiuviniai – tarsi mažos knygelės, kuriose pasakojamos trumpuotės dirigento gyvenimo istorijos. Čia autorius įklijavo nemažai nuotraukų, dokumentų, laiškų, taip pat koncertų, spektaklių programėlių, afišų. Rimas Geniušas savo gyvenimą – nuo vaikystės iki paskutinių dienų – pasakoja trumpais, glaustais sakiniais. Jis pabrėžia asmenybių ir įvykių svarbą remdamasis tik pagrindiniais kontekstais.

13. *R. G. Spektakliai.* 1945–1957.
Spektakliai. 1952–1953.
Spektakliai. 1954.
Spektakliai. 1958–1973, 1974–2000.
Koncertai su RADIJO K. Orkestru. 1950–1952.
Pianisto veikla. 1933–2000.

Diriguotų spektaklių, koncertų su radiofono orkestru ir pianisto veiklos (koncertai fortepijonui solo ir akompanavimas; akompanavimas Kauno operos teatre 1942–1947 m.) suvestinės.

Priedai: Rimo Geniušo sąrašai – „Mano diriguoti spektakliai“, „Su Kipru Petrausku“ (1953–1955 m., 1958 m., „Carmen“, „Toska“, „Traviata“), „Mano Violetos“ (1946–1995 m.).

14. Plokštelėse esančių kompozicijų klausymas [Brigitos Jurkonytės suteiktas pavadinimas]. Datos nenurodytos.

Rimas Geniušas pagal abėcėlinį kompozitorių pavardžių sąrašą parengė klausytos simfoninės, fortepijoninės, vargonų, vokalinės (solistui ir fortepijonui) bei kamerinės muzikos pavyzdžių suvestines.

15. *Muzikos istorija.* Datos nenurodytos.
19-a sąsiuvinis nuo *II amžiaus* iki *XX amžiaus*. Datos nenurodytos.
Muzikinio lavinimo programa. 1982 01, 1987 05 23.
Muzikinės pastabos. 1962, 1963.

Repetavimas. Tikslios datos nenurodytos.

Klausymas. 1968–1992.

Fortepijono kronika. 1973–1975.

Fortepijonas. 1978 10–1981 12 20.

Fortepijonas. *Biuletenis*. *Interpretacijos doktrina*. 1966–1976 08.

Bach Wohltemperiertes Klavier II tomas. 1–12 *fugų formos analizai*. 1974 05.

Bach Wohltemperiertes Klavier II tomas. 13–24 *fugų formos analizai*. Datos nenurodytos.

Der Ring Des Nibelungen. *Leitmotyvai*. Tikslios datos nenurodytos.

Bruckner pastabos. Tikslios datos nenurodytos.

Rimo Geniušo muzikos istorijos studijos, kūrinių teorinis analizavimas ir klausymas, muzikinės pastabos.

16. 34 *Tagebuch*. 1978–2011.

Pirmojo *Tagebuch* tituliniam lape Rimas Geniušas pažymėjo: „Impulsą rašyti kasdieninį *Tagebuch* davė čia pridedamas straipsnis apie prof. M. Römerio (pas kurį lankiau valstybinės teisės kursą ir kuris man labai patiko) dienoraštį (*Kultūros barai*, 1976, Nr. 10). Iki šiol (1992) tokį *Tagebuch* rašau ir dar išplėčiau tą darbą parašydamas savo gyvenimo atsiminimus.“

Visuose *Tagebuch* kiekvienos dienos tekstas rašomas vienoje į dvi dalis padalyto puslapio pusėje. Vienas toks sąsiuvinis pildomas vienerius metus (kasmet Rimas Geniušas dienoraščių pradžioje įklijuodavo Irenos Žemaitytės-Geniušienės autorinius naujameinius sveikinimus, sukurtus oforto technika).

17. *Apie įvairius žmones*. Datos nenurodytos.

Sutikti žmonės. Datos nenurodytos.

Prisiminimai apie sutiktus žmones Nr. 1. Datos nenurodytos.

Prisiminimai apie sutiktus žmones Nr. 2. Datos nenurodytos.

Charakteristikos. Datos nenurodytos.

Pasak Irenos Žemaitytės-Geniušienės, sąsiuviniai *Apie įvairius žmones* ir *Prisiminimai apie sutiktus žmones* yra pasisakymų, straipsnių (ir pan.) juodraščiai, planeliai, atskiros mintys.

Priedai: Irenos Žemaitytės-Geniušienės 2013 ir 2014 m. sudaryti aprašai.

Visuomeninio gyvenimo atspindžiai

Rimo Geniušo tekstai, straipsniai

4-asis dešimtmetis:

Publikacijos meno ir kultūros leidiniuose. 1937.

5-asis dešimtmetis:

Publikacijos meno ir kultūros leidiniuose. 1940.

6-asis dešimtmetis:

Laikraščių iškarpos. 1958, 1959.

Tekstai, spausdinti mašinėle. 1959.

7-asis dešimtmetis:

Publikacijos meno ir kultūros leidiniuose. 1965–1969.

Laikraščių iškarpos. 1960–1969.

Tekstai, spausdinti mašinėle. 1962–1969.

8-asis dešimtmetis:

Publikacijos meno ir kultūros leidiniuose. 1971–1977.

Laikraščių iškarpos. 1970–1978.

Tekstai, spausdinti mašinėle. 1970–1976.

9-asis dešimtmetis:

Publikacijos meno ir kultūros leidiniuose. 1980–1986.

Laikraščių iškarpos. 1980–1989.

Tekstai, spausdinti mašinėle. 1980.

Tekstai, rašyti ranka. 1985.

10-asis dešimtmetis:

Publikacijos meno ir kultūros leidiniuose. 1995–1997.

Laikraščių iškarpos. 1990–1998.

XXI amžius:

Tekstai, rašyti ranka. 2009–2010.

Be datos:

Tekstai, spausdinti mašinėle.

Tekstai, rašyti ranka.

Tekstai, surinkti kompiuteriu.

Kitos publikacijos:

Interviu su Rimu Geniušu. 1980, 1992, 2011.

Rimas Geniušas. *Operos solisto pratimai*. Vilnius, 1985.

*Straipsniai apie Rimą Geniušą***5-asis dešimtmetis:**

Laikraščių iškarpos. 1949–1958.

6-asis dešimtmetis:

Publikacijos meno ir kultūros leidiniuose. 1954–1959.

7-asis dešimtmetis:

Publikacijos meno ir kultūros leidiniuose. 1963–1968.

Laikraščių iškarpos. 1960–1968.

8-asis dešimtmetis:

Publikacijos meno ir kultūros leidiniuose. 1970–1979.

Laikraščių iškarpos. 1970–1979.

9-asis dešimtmetis:

Publikacijos meno ir kultūros leidiniuose. 1980–1986.

Laikraščių iškarpos. 1980–1990.

10-asis dešimtmetis:

Laikraščių iškarpos. 1992–2000.

*Programėlės***5-asis dešimtmetis: 1945–1949**

G. Rossini, „Sevilijos kirpėjas“;

G. Verdi, „Traviata“;

Ch. Gounod, „Faustas“.

6-asis dešimtmetis: 1951–1957

G. Puccini, „Bohema“;

Autorinis J. Juzeliūno simfoninis koncertas;

J. Juzeliūno baletas „Ant marių kranto“;

„НА БЕРЕГУ МОРЯ“;

„ТРАВИАТА“;

R. Leonkavalis, „Pajacai“;

Koncertas M. K. Čiurlionio 80-osioms gimimo metinėms paminėti;

Tarybinės muzikos festivalio, Lietuvos tarybinių kompozitorių 3-iojo suvažiavimo programa;

Panstwowa Filharmonia Pomorska;

Lietuviešu simfoniskās muzikas koncerts. Latvijos radijo simfoninis orkestras.

7-asis dešimtmetis: 1960–1969

Koncertas M. K. Čiurlionio 85-osioms gimimo metinėms paminėti;

V. Klova, „Duktė“;

G. Verdi, „Otelas“;

G. Verdi, „Sicilijos Mišparai“;

S. Prokofjevas, „Meilė trims apelsinams“;

G. Verdi, „Requiem“;

Jubiliejinis Lietuvos TSR Kompozitorių sąjungos valdybos plenumas. Koncertas;

RTFSR Literatūros ir meno dekadės Lietuvos TSR baigiamasis koncertas;

V. Laurusas, „Paklydę paukščiai“;

G. Gershwinas, „Porgis ir Besė“;

J. Gaižauskas, „Buratinas“.

8-asis dešimtmetis: 1970–1979

J. S. Bachas, „Kavos kantata“;

Konzert Der Freundschaft;

G. Verdi, „Traviata“;

G. Puccini, „Turandot“ (su autografu);

M. Glinkos konkursas;

A. Rekašius, „Aistros“;

R. Ščedrinas, „Ne vien tik meilė“ (rusų k.);

V. Klova, „Ave vita“;

V. Klova, „Pilėnai“;

Ch. Gounod, „Faustas“;

G. Verdi, „Rigoletas“;

G. Verdi, „Otelas“;

G. Donizetti, „Don Paskualė“;

Koncertas VOBT Mažojoje salėje;
J. Stasiūno ir A. Stasiūnaitės kūrybos vakaras;
VOBT Repertuaras;
Gastrolių Maskvoje ir kitų koncertų programos.

9-asis dešimtmetis: 1980–1990

G. Verdi, „Traviata“;
V. Klova, „Pilėnai“;
J. Gaižauskas, „Buratinas“;
G. C. Menotti, „The Medium“ (operos studija);
A. E. M. Gretri, „Du šykštuoliai“ (operos studija);
B. Arapov, „Lietus“ (operos studija);
P. Čaikovskis, „Eugenijus Oneginas“ (operos studija);
W. A. Mozartas, „Figaro vedybos“;
G. Verdi, „Don Karlas“;
Geniušų šeimos kūrybos vakaras;
VOBT repertuaras;
Kauno muzikinio teatro repertuaras;
J. Tallat-Kelpšos minėjimas;
F. Latėno ir R. Kabelio koncertas. Kvietimas-programa;
Kultūros dienų programa-kvietimas;
Konservatorijos 50-mečio koncertas. Kvietimas.

Be datos:

G. Bizet, „Carmen“;
Ch. Gounod, „Faustas“;
G. Puccini, „Toska“;
G. Verdi, „Don Karlas“;
G. Verdi, „Traviata“;
P. Čaikovskis, „Mazepa“;
M. Musorgskis, „Borisas Godunovas“;
Koncerto, skirto Vilniaus 650-mečiui, programa.

Laiškai Rimui Geniušui

5-asis dešimtmetis:

1. Juliaus Juzeliūno laiškas. 1949 12 09
Prašo Rimo Geniušo sumokėti vietoj jo nuomą už fortepijoną.

6-asis dešimtmetis:

1. Eduardo Balsio laiškas. 1950 04 21
Aptaria savo simfoniją su Balio Dvarionu.
2. Eduardo Balsio laiškas. 1950 05 14
Maskvos *Muzgiz* teiraujasi dėl sonatos fortepijonui. Eduardas Balsys prašo Rimo Geniušo atsiųsti gaidas ir pataisymus. Kompozitorius mini savo simfoniją. Rašo apie egzaminus.
3. B. Ivanausko laiškas. 1950 10 11
Teiraujasi apie trombonisto darbą Leningrado filharmonijoje.
4. Isajaus Altermano laiškas. 1951
Prašo Rimo Geniušo surengti keletą simfoninių koncertų Lietuvoje.
5. Isajaus Altermano laiškas. 1952
Apgailestauja, kad Rimas Geniušas netęsia mokslų Leningrade.
6. Vytauto Viržonio laiškas. 1956 12 06
Apie savo spektaklius. Mini Altermaną, Siparių, Kučingį.
7. Vytauto Viržonio laiškas. 1957 01 15
Rašo apie asmeninius reikalus. Mini Balio Dvariono operos perklausą, kalba apie Algį Žiūraitį.
8. Zenono Paulausko tarnybinis raštelis. 1957 04 05
Nori susitikti teatre.
9. Zenono Paulausko raštelis. 1957 11 30
Raštelis apie skolos grąžinimą.
10. Juozo Grybausko laiškas. 1958 07 18
Prierasas L. Truikiui. „Don Carlos“ pastatymas.

Eduardo Balsio (?) laiško vokas

11. G. Vru (...) [G. Vrublevičiūtė?] laiškas. 1958 10 21
Kviečia į savo Džildos debiutą. Situacija teatre. „Paskenduolės“ premjera. Iš anksto Rimą Geniušą sveikina su „Pikų dama“.
12. Bonifaco Šidiškio laiškas. 1959 06 04
Grodamas Jaltos filharmonijos orkestre sutinka muzikantų, tinkančių Rimo Geniušo teatrui.

7-asis dešimtmetis:

1. Vlodo Mikriukovo laiškas (rusų kalba). 1960 04 12
Siųstas iš Sverdlovsko. Dėl sugrįžimo į teatrą (VOBT), iš kurio buvo pašalintas.
2. Zenono Knižnikovo laiškas. 1961
Pristato ir dėkoja už kvietimą į teatrą.
3. Bonifaco Šidiškio laiškas. 1961 04 02
Siųstas iš Krymo.
4. Zenono Paulausko laiškas. 1961 06 11
Koncertas Orenburge. Repertuaro klausimus paveda spręsti Rimui Geniušui.

5. Vincento Kuprio laiškas. 1962 02 18
Laukia kvietimo dainuoti „Kunigaikštyje Igoryje“.
6. Nežinomo autoriaus laiškas. 1962 10 01
Išsakoma nuomonė apie jaunus dirigentus Maskvos operos teatre. Samprotauja-
ma apie Švedo ansamblį bei Filharmonijos choro ir Kauno radijo choro sujungimą.
Pravardė „Liliorufi“.
7. Angelof laiškas (rusų kalba). 1962 10 18
Dainininkas iš Sofijos teatro. Prašo atsiliepimų apie jo pasirodymą. Priedas – viziti-
nė kortelė su trumpu įrašu.
8. Vlados Mikštaitės laiškas. 1963 01 21
Apie „Meilės trims apelsinams“ pastatymo reikalus.
9. Latvijos akademinio operos ir baleto teatro tarnybinis raštelis (rusų kalba). 1964
10. L. Lupšcienės laiškas. 1964
Kadrų vedėja. Tarnybinis raštas dėl komandiruotės.
11. Zlatogorov laišakai (rusų kalba). 1964 06 23
Iš Maskvos ir kitur. Paminėta Chrenikovo opera. 1965 11 31
1965 12 22
1969 07 14
12. Stasės Rapalienės raštelis. 1964 11 12
„Dėkinga, kad prisiminėte mane, atvažiuosiu“. Kaunas.
13. Du Virgilijaus Noreikos laišakai. 1965 04 09, 1965 12 15
Iš stažuotės Milane. Pirmasis buvo rašytas ant atvirutės. Jame pasakojama apie Ru-
dolfo partijos ruošimą. Noreika nori atlikti šią partiją ir Vilniuje.
14. Stanislovo Čepinskio laiškas. 1966
Pateikia savo biografiją (informacija skirta Rimo Geniušo knygai).
15. Vytauto Marijošiaus laiškas. Apie 1966–1967?
Informacija apie dirigentą, iškarpos.

16. Vytauto Laurušo laiškas. 1966 02 21
Apie „Paklydusių paukščių“ komponavimo eigą.
17. Vincento Kuprio laišakai. 1966 05 15, 1967 03 04, 1967 11 03
Teiraujasi dėl galimybės grįžti į Lietuvą.
18. Miagi (Paul Mägi) laiškas (rusų kalba). 1966
Režisierius iš Talino. Pasiūlymas Rimui Geniušui Vilniuje statyti „Kaukių balių“.
19. Miagi (Paul Mägi) laiškas (rusų kalba). 1966 10 10
Iš Talino. Kaune pastatytas „Vienos kraujas“.
20. Eduardo Kaniavos laiškas. 1966 11 30
Įspūdžiai iš Sofijos. Vokalo klausimai.
21. Juozo Gedimino Šmito laiškas. 1967 02 04
Dėl galimybės dainuoti Kauno muzikiniame teatre.
22. Aleksandro Rudaičio laiškas. 1967 02 27
Apie G. Puccini „Mergelė iš Vakarų“ pastatymą. Teiraujasi apie V. Laurušo „Paklydusius paukščius“.
23. S. Domarko laiškas. 1967 03 16
Apie repertuarą.
24. Onos Narbutienės laiškas. Apie 1968–1969?
5 psl. mašinraščio. Rimo Geniušo knygos „Dirigavimas ir Lietuvos dirigantai“ išankstinis vertinimas.
25. Leonido Muraškos laiškas. 1969 12 03
Atsiprašo dėl nepavykusio koncerto (dėl ligos).

8-asis dešimtmetis:

1. Juozo Karoso laiškas. 5 psl. mašinraščio su parašu. 1970 07 03
Prisiminimai apie simfoninį dirigavimą.

2. Stepo Graužinio laiškas. 1970 07 09
Informacija apie jo pastatymus.
3. Janinos Ragaišytės-Latušinskienės laiškas. 1970 11 05
Dainuojami vaidmenys.
Planai dėl Rozinos partijos atlikimo gruodžio mėnesį.
4. Aleksandro Bagdono laiškas. 1970 12 05
Informacija apie muzikinę veiklą.
5. Stasio Domarko laiškas. 1970 12 22
Informacija apie muzikinę veiklą.
6. Jono Juozo Kučiausko laiškas. 1970 12 23
Informacija apie save.
7. A. Fridberg? laiškas. 1971 09 21
8. Nežinomo autoriaus laiškas. 1971
Siųstas iš Kemerovo. Rašo apie save, manoma, kad pabaigus konservatoriją.
Minimas Domarkas.
9. Friedlender laiškas (rusų kalba). 1971
Prašo susipažinti su opera „Tortas Danguje“.
10. Stanislovo Čepinskio laiškas. 1971 01 25
Ankstesnės informacijos apie save patikslinimas.
11. Vytauto Laurušo laiškas. 1971 03 21
Iš Ruzos. Sveikinimai iš kūrybos namų.
12. Konrado Kavecko laiškas. 3 psl. mašinarščio su parašu. 1971 03 31
Informacija apie jo kaip dirigento veiklą.
13. Jono Viržonio laiškas. 1972 04 04
Rašo apie sūnų.

14. Giedrės Kaukaitės laiškas. 1973
Kviečia į koncertą.
15. Vytauto Viržonio laiškas. 1973 07 20
Apie atostogas Šventojoje.
16. Aušros Augustanavičiūtės laiškas. 1973 11 03
Dėl susitikimo pokalbiams apie filosofiją.
17. Jono Aleksos laiškas. 1973 11 23
Siųstas iš Vienos. Įspūdžiai iš Vienos po dviejų mėnesių studijų.
18. A. Do^ (...)?) laiškas (rusų kalba). 1974 02 10
Siųstas iš Maskvos. Prašo surengti perklausą vienai dainininkei.
19. V. Radaičio laiškas. 1974 07 04
„Literatūros ir meno“ redaktorius. Rimo Geniušo straipsnis pripažintas geriausia
numerio medžiaga.
20. Vytauto Marijošiaus laiškas. 1974 07 25
Siųstas iš West Hartford, Connecticut U.S.A. Padėka už gražų žodį apie jį Rimo
Geniušo knygoje.
21. Jurgio Karnavičiaus laiškas. 1975 08 19
Siųstas iš Estijos. Darbo reikalais.
Naujų katedrų vedėjų rinkimas.
22. Juozo Antanavičiaus laiškas. 1976
Apie dėstymą, muzikinį gyvenimą Kuboje.
23. J. Mališausko laiškas. 1977 09 29
Tarnybinis laiškas. Klausia dėl galimybės eiti docento pareigas.

9-asis dešimtmetis:

1. Ramutės Skučaitės laiškas (rusų kalba). 1980
Telegrama dėl „Traviatos“ vertimo.
2. Danos Palionytės laiškas. 1980 09 04
Sveikinimai jubiliejaus proga. Dėkoja už recenziją apie „Traviatos“ vertimą.

3. V. Kovalskajos laiškas (rusų kalba). 1981 03
Apie operos studiją.
4. Adeodato Tauragio laiškas. 1984 08 09
Prašo apie V. R. [Vladimirą Ružickį] parašyti straipsnį Enciklopedijai.
5. Roberto Varno laiškas. 1984 10 18
Klaipėdos fakulteto Chorinio dirigavimo katedros vedėjas prašo straipsnio apie Mykolo Bukšos dirigavimo manualinę techniką.

10-asis dešimtmetis:

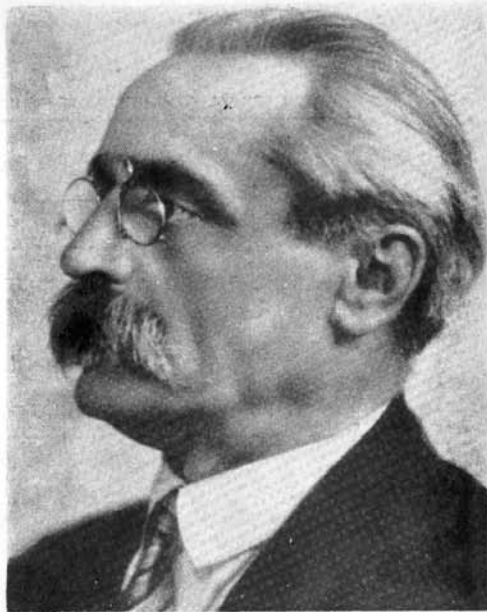
1. Isako Šulmano laiškas. 1993 01 01
Pasakoja apie JAV girdėtus simfoninius koncertus.
2. Nomedos Kazlauskaitės (Kazlaus) laiškas. 1993 06 03
Dėkoja už interviu ir nuotraukas.
3. Vilčinskaitės laiškas. Apie 1993, 1994?
Mini Zelenkauskaitę, dėkoja už jos debiutą „Traviatoje“.
Pridėta: laikraščio iškarpą su nuotrauka ir autografu, programėlė iš *King's College* buvusio koncerto ir raštelis.
4. Isako Šulmano laiškas. 1994 11 12
Samprotavimai apie darbą teatre.
5. Isako Šulmano laiškas. 1994 11 18
Žuvo brolis Borisas. Graudus asmeniškasis laiškas.
6. Isako Šulmano laiškas. 1994 11 25
Jo mokyklos mokiniai užėmė I komandinę vietą Vilniaus mokyklų pirmenybėse (rašyta ant atvirutės).
7. Sigutės Stonytės laiškas. 1999
Kvietimas į jos koncertinį vakarą.
8. Eligijaus Bukaičio laiškas. 1999
Ironiški samprotavimai apie teatro reikalus.
9. Ritos Novikaitės laiškas. 2000 03 26
Siūsta iš Graco. Dėkoja už rekomendaciją, džiaugiasi, kad gaus stipendiją.

Papildymai:

1. Filharmonijos direkcijos raštelis. 1957 05 28
Bydgoščiaus Pederevskio filharmonija.
Originalas įklijuotas V *Atsiminimų sąsiuvinyje*.
2. A. Zaukos laiškas. 1950
Rašytas į Leningradą. Aptariami teatro reikalai. Pareiškiamas noras grįžti į teatrą.
Išlikęs tik laiško fragmentas.
Originalas įklijuotas IV *Atsiminimų sąsiuvinyje*.
3. Zenono Paulausko laiškas. 1957 01 22
Aptariamas buto klausimas. Juzeliūno operos „Sukilėliai“ pastatymo reikalai.
Pasakojama, kad neseniai teatro vadovybė išklausė „Sukilėlių“ prologą ir du veiksmus. Juzeliūnas numato kito mėnesio pabaigoje baigti klavyrą. Pristatomas ir teatro naujų pastatymų planas: Indros „Audronė“, Dvariono „Dalia“, Juzeliūno „Sukilėliai“, baletas vaikams „Dvylika mėnesių“.
Originalas įklijuotas V *Atsiminimų sąsiuvinyje*.
4. Bukšaitės laiškas. 1962 05 20
Atsidėkodama įteikia gaidas Rimui Geniušui iš Bukšos bibliotekos.
Originalas įklijuotas VI *Atsiminimų sąsiuvinyje*.
5. Jadvygos Petraškevičiūtės laišakai. Nuo 1959
Stasei Geniušienei (mamai), Rimui Geniušui ir Irenai Žemaitytei-Geniušienei (žmonai). Tematika: išvykusi gyventi į Lenkiją, rašo apie savo darbą Lodzės teatre, aptaria gastrolių Lietuvoje klausimą; laiškuose Stasei Geniušienei ir Irenai Geniušienei daugiausia pasakojama apie šeimą, buitį; Rimui Geniušui – teatro reikalais. Pridėta ir daug šventinių sveikinimų.
Archyve yra 28 Rimui Geniušui adresuoti Jadvygos Petraškevičiūtės laišakai, Stasei Geniušienei – 32 laišakai, Irenai Geniušienei – 2 laišakai.

*Įteikta 2014 10 21
Priimta 2014 12 22*

1945

Lankau pas prof. M. Bukšą dirigavimą. Pamokos vyko Alfredo Kvedaravičiaus buvę Laisvės al., nes konservatorija rekurama, šalta. Lanko Jonas Nadasuskas, Voldem. Biezumas, Albin. Bagdonas, Kvedaravičius. Skambinam partitūras, chorulus raktuose. Po pamokos - pasikalkėjimas. Bukša kalba labai mažai, trumpai, kartais tik atskirais žodžiais. Pasklido gandas

Atsiminimų sąsiuvinio Nr. 3 fragmentas. Rimas Geniušas fiksuoja dirigavimo studijų pas prof. Mykolą Bukšą pradžią. 1945

1949

Sausio pradžioje ruošinosi egzaminams į Leningrado konservatoriją. Domėsi m. klausau Čaikovskio 4, 5, 6 simfonijas, kurias iki tol nežinojau, ar labai sunkiai. Mėkau Jureliūną maršelisimo. Pas Kleina, m. Tolberis dar skaitau paskutinę paskaitą (berods, apie vertizmą).

Vaišiuoji su R. Tumalavičiute į Vilnius m. atkompramuju Sviadechius saleje Margaritos vėly. Pasakoji jai apie Franca da Rimini klaneto temą.

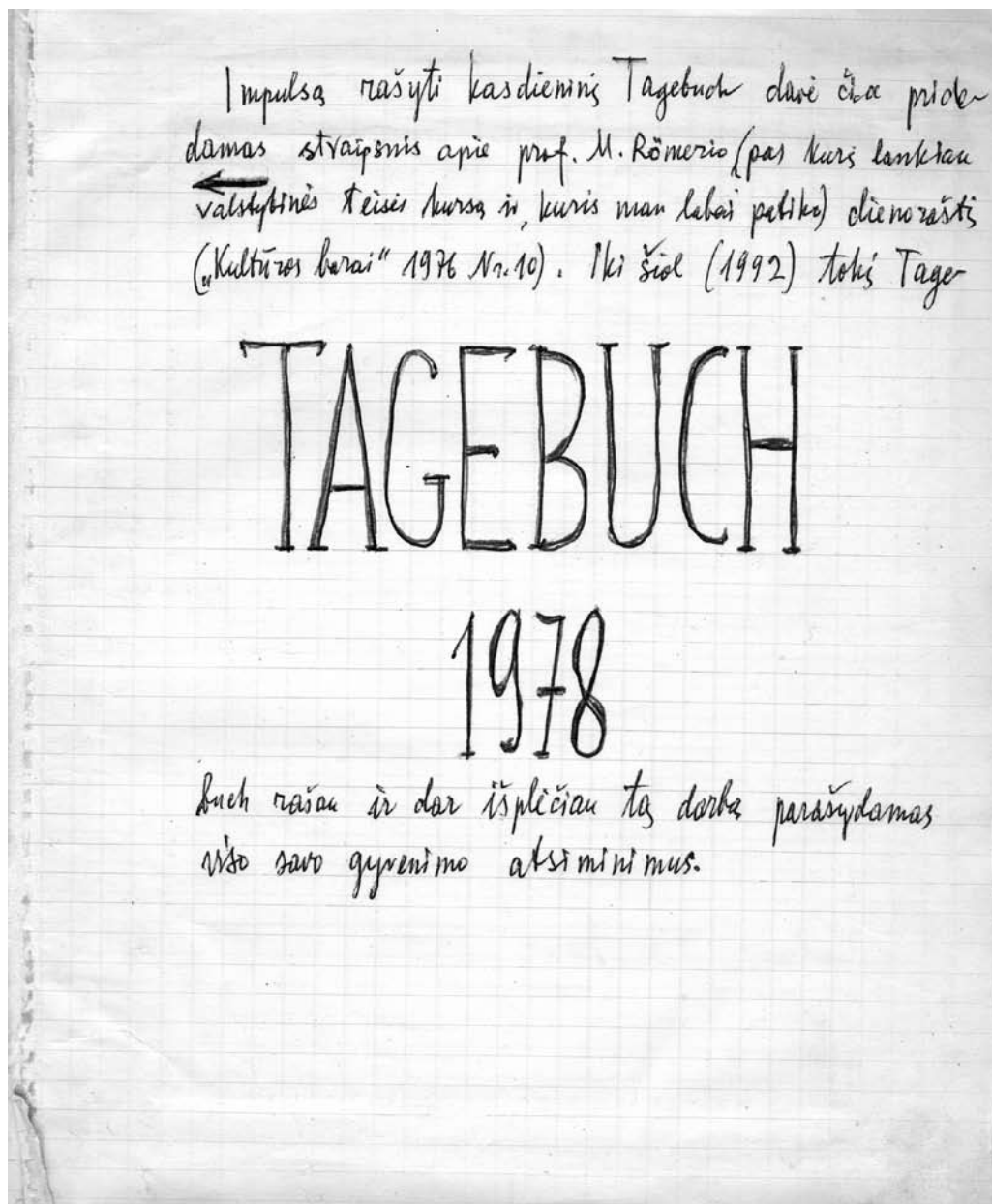
Sausio gale vaišiuoji į Leningradą laisvyti egzaminus į aspirantūrą. Mano klausymus tvarko dekanas (senas) Egorov. Konservatorijos koridoriuje sutinku Lenoną Kuprevičius būnami Kauno Teatro ^{choroista} salista. Jis laisvi egzaminus į konservatoriją, operos režisūra, bet jam patarsi pramisausis baigti muzikos mokyklą. Jis jai laisvi, bet m. dar tikisi būti puoselėtas į konservatoriją ankščiau. Jis man pasiūli pas jį apsiūtoti. M. pramonarso kambaris nedidelisame bute, to buto deimimiki žydi turėjusis m. daktaris. Cepnyxobcaia ya. 6 ab. 4. Pats Kuprevičius išvaizdai į Lietuvą, nes atstatojas, m. at galijau sau ramiai ruoštis

Atsiminimų sąsiuvinio Nr. 4 fragmentas. Rimo Geniušo ranka rašyti rengimosi stojamiesiems egzaminams į Leningrado konservatoriją įspūdžiai. 1949

1946-47 m. sezonas

1.	1946 m.	<u>IX</u> -24	"Faustas"		3
2.		<u>X</u> -3	"Faustas"		4
3.		<u>X</u> -5	"Traviata"		1
4.		<u>X</u> -10	"Traviata"		2
5.		<u>X</u> -29	"Faustas"	Sl.	5
6.		<u>X</u> -31	"Traviata"		3
7.		<u>XI</u> -3	"Traviata"		4
8.		<u>XI</u> -24	"Traviata"		5
9.		<u>XI</u> -26	"Eugenijus Onieginas"	Sl.	1
10.		<u>XII</u> -3	"Traviata"		6
11.		<u>XII</u> -5	"Faustas"		6
12.		<u>XII</u> -14	"Faustas"		7
13.	1947 m.	<u>I</u> -23	"Traviata"		7
14.		<u>I</u> -30	"Faustas"		8
15.		<u>II</u> -8	"Rigoletto"		2
16.		<u>II</u> -9	"Eugenijus Onieginas"		2
17.		<u>II</u> -20	"Traviata"		8
18.		<u>II</u> -23	"Traviata"		9
19.		<u>III</u> -3	"Traviata"		10
20.		<u>III</u> -21	"Eugenijus Onieginas"	Vilniuje	3

Rimo Geniušo diriguočių spektaklių suvestinės. 1946–1947 m. sezonas

Tagebuch. Titulinis pirmojo sąsiuvinio lapas. 1978

1990 metai	<u>LIEPA</u> Gimė <u>LUKAS!</u> Petras recitales Leningrado Filharmonijoje. Kratore.
<u>KOVAS</u> Grižau į Teatrą. Jubilus paskirtas Kauno Teatros vyr. dirigentui. M. D. Sietkus nepriklausomybei deklara- cija	<u>RUGPJŪTIS</u> Petras Paršėnys. Man 70 metų.
<u>BALANDIS</u> Jubilus paminėjau „Cosi fan tutte“	<u>RUGSĖJIS</u> Kratore
<u>GEGUŽĖ</u> Petras koncertavo FRG	<u>LAPKRAČIS</u> Širvinskas. Petras Rygoje Ravelio koncertą k.r.
<u>BIRŽELIS</u> Vežiau iš operos katedros	<u>GRUODIS</u> Teatro 70 jubilėjus

Tagebuch. Sąsiuvinio reziumė. 1990

A. Sodelas mi neji murse.
„Butute pakeji“ „Licia“
„Senėjis mas“ – Marija klesti, daži
mai Vilniuje.

Intensyvi m., Bg., vaikščiujimas,
ryšiai yoga. Bregas. Metri m. v. i.
Tomhäuser.

Diriguoja Carmis, Figaro Vedyba
Rusisė Sev. Kirpeja.
Bachis angl. v. i. m., KDF.

NR kelis kart Maskoje pas Luba
Dertan dirigavimas. Muzika, Kra-
vėms.

Petras Kontaktinija su A. Smolku

LIETUVOS OPEROS IR BALETO TEATRAS

Giuseppe Verdi
TRAVIATA

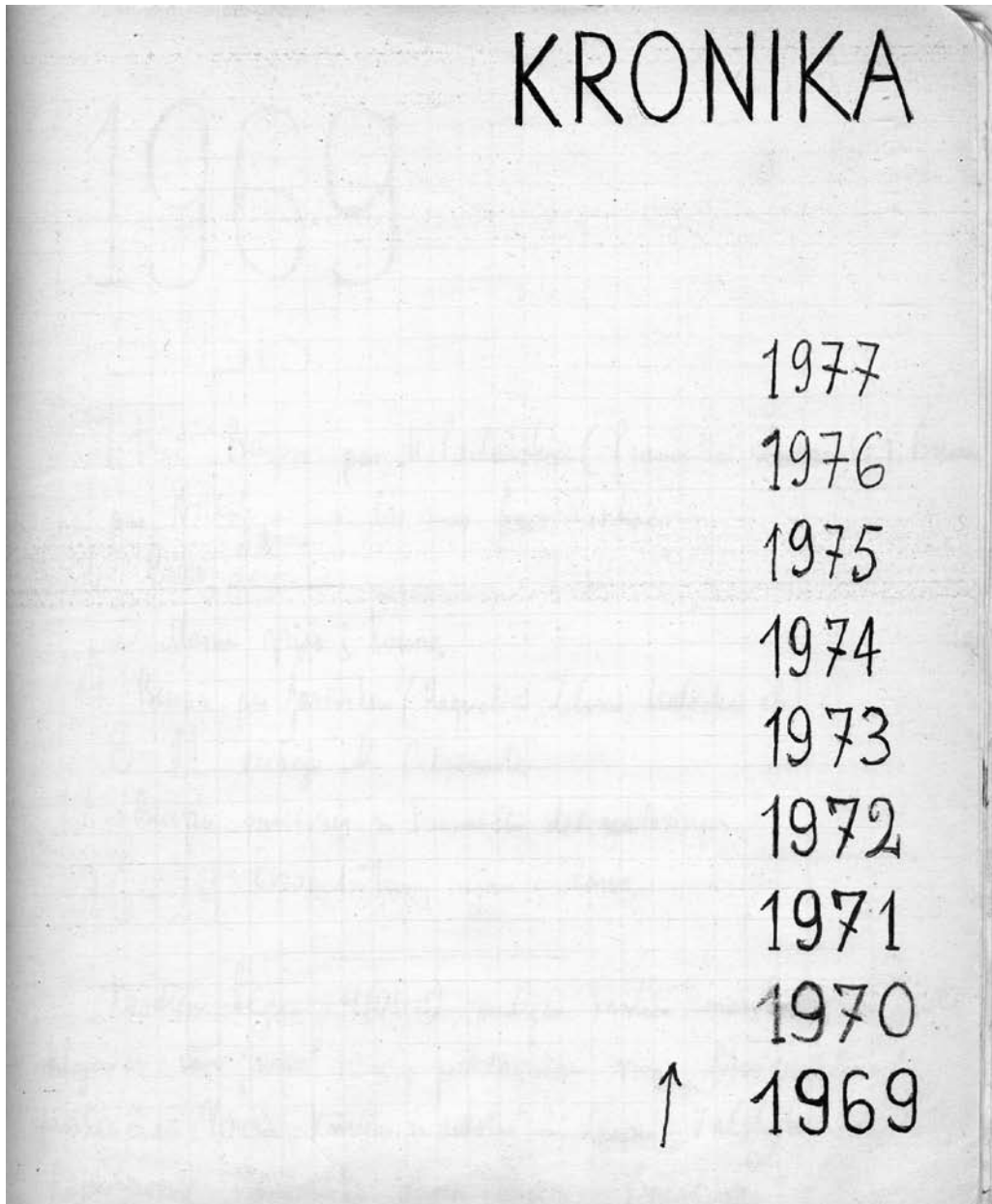
4 veiksmų opera

F. M. Piave's libretas; vertė Ramutė Skučaitė
Dirigentas — RIMAS GENIUŠAS
Režisierius — RIMANTAS SIPARIS
Dailininkas — FELIKSAS NAVICKAS
Chormeisteriai — CESLOVAS RADZIUNAS,
RAMŪNAS TILVIKAS
Baletmeisteris — HENRIKAS BANYS
Pianistės korepetitorės — Zaneta Noreikienė,
Ludmila Kopyrina, Brutė Šernaitė, Andrius Urba
Režisieriaus padėjėja — Joana Viržonienė

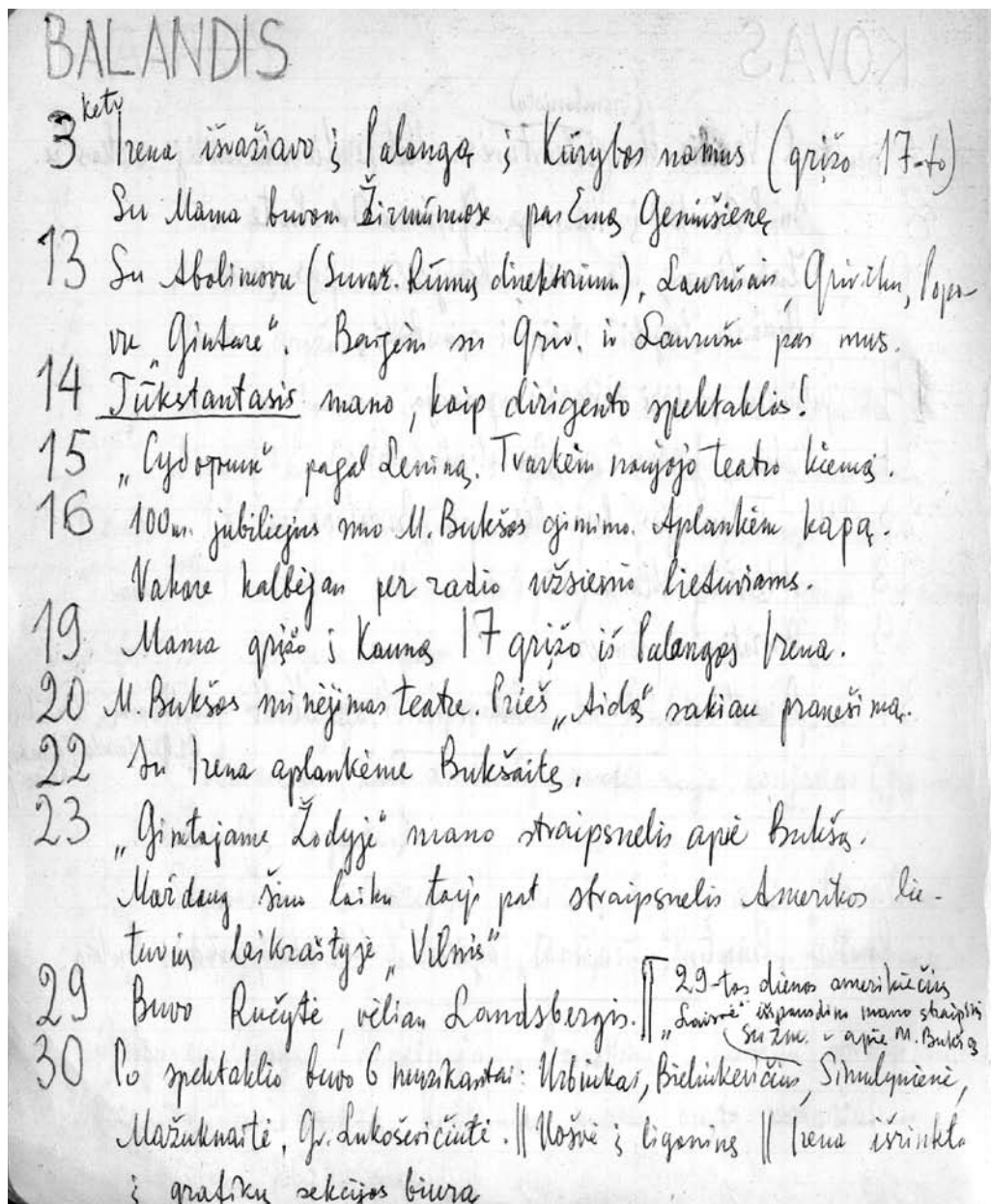
Premjera 1980 m. gruodžio 31 d.

Vilnius, 1990

[tęsinys]

Kronikos (II) tęsinys. Titulinis sąsiuvinio lapas. 1969–1977

Kronikos (III) tęsinys. Asmeninio ir profesinio gyvenimo įvykių kronika,
1969 m. balandžio mėn. fragmentas

Launas, 1950. 5. 14.

Mielas Rimai!

Šios poraičiu Tau laiškas, o is Tavo
negaunu jokio atsakymo. Ties but, laiškus
rašyti, ir Tau nemalonus daktas!

Šį kartą rašiau m raikeliuku. Tiesi
turiu gme jo.

Garou is Markros Musziz'o laiškas, kuria
prašo atsiusti Sonata fortepionui, kuris
jiesu rekomendavo Markro kompozitoris or-
gungu. Venoria ai siusti neparitares su
tadnu, todėl praiau greit pranesi man
ar gaidos pas tave, ir Laune, o jei
jos pas tave, tai pridik savo pataisy-
mus, o jei jos Laune - tai gel pai-
tu atsiustum savo pataisyumus. Tiesi gai-
dos pas tave Leningrade tai istaides man
atsiustk. Priesingu atveju, jeigu utviritum

Eduardo Balsio laiškas. 1950 m. gegužės 14 d.

Aštuntą pasiekė man! Tilių, Valsky, Kavencovojam, nes
 imo šio reik. 26d. apygaujami of. l. u. i. e, kad išformuotų 1497-
 mocian egzaminus. Ed.

gaidė, ar neatimintum pataisyti
 prašau tuo skubiau man pranešti,
 kad galėčiau tada pats veikti. Tągi
 laukiu iš Tavo skubaus atsakymo.

Egzaminai jos mus prasideda
 6 birželio ir baigiasi 15-to. Per exam-
 inimo laika I-jis ir II-jis daly sūgręst.
 Kurio laiku nežinau, o kas žinoma
 pranešiu telegrama.

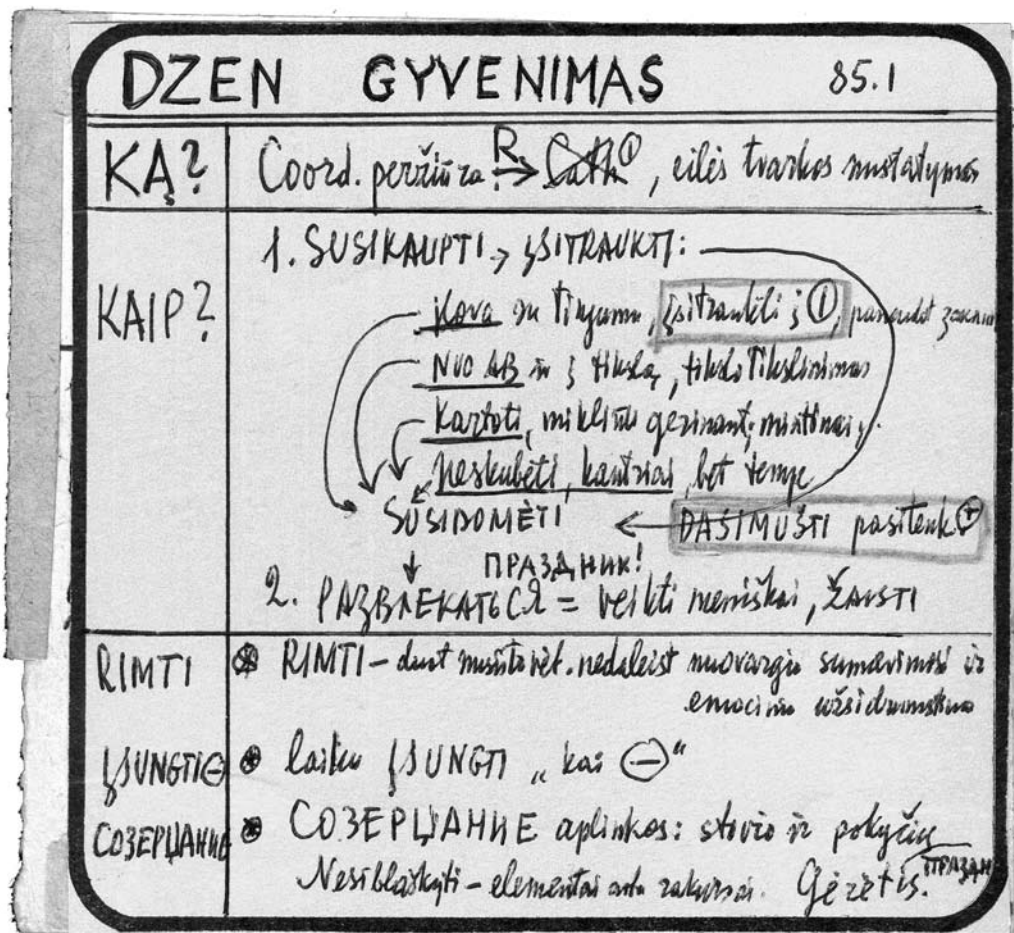
Linkėjimų parduok Julijonui ir
 pranešk kad iš jo laukiu gramatos.

Pastariniu laiku teko pergyventi ir man,
 kaip ir tau prieš porą metų, savo tė-
 vėlo mirtį. Mirė jis 5 gegužės vežio 69a.
 Teko kelis kartus mokyti ir savo tėvystę ir
 su šia mirtimi negalėjau pabaigti simfo-
 nijos. Egzaminus pritaikys tik tris daly.

Linkėjimus tavo Mamytei ir Tam-
 mo Adolės ir močės.

Iduoras

[tesinys]

Rimo Geniušo nubraižyta schema, aiškinanti Dzen gyvenimo principus. 1985 m. sausis

Historical Memory: the Archives of Rimas Geniušas

SUMMARY. In Lithuanian historical memory, Rimas Geniušas (1920–2012) is primarily associated with the activities of a performer and opera, operetta and symphony conductor. His debut as a conductor took place in 1945 in Kaunas, at the then Lithuanian State Opera and Ballet Theater. Geniušas worked as an opera conductor until 1996, holding the position of the chief conductor of the theater in 1958–1975 and in 1991–1994. Another no less important sphere of his activities was teaching at the Lithuanian State Conservatory, later the Music and Theater Academy, from 1949 to 1999. Nevertheless, the first musical diploma obtained by Geniušas was that of a pianist; he gave concerts in the 1930s–early 1940s; at the same time he began to work as an accompanist for opera, ballet and operetta companies. It was as early as in the 1930s that Geniušas started his activities of a musical writer as well; even though the number of his articles was not particularly great, he proceeded to write for the press until 2010. Throughout and after his conducting and teaching career, Geniušas was an active participant of radio and TV programmes as well as other public events dealing with historical issues of musical theater. He felt a constant need to write, document, edit, comment, evaluate, analyze, which was most intensively implemented in personal notes, numerous essays, diaries and in a relatively small number of letters, occasionally written to colleagues in a merely telegraphic style.

The least familiar part of Geniušas' musical activities is his extensive and diverse written heritage, accumulated throughout the whole period of his conducting career and nurtured till the end of the life, which makes up the majority of Geniušas' personal archives. This heritage consists of not only documents typical of personal archives such as letters, diaries, manuscripts, lectures, radio and TV materials, but also of particular documents distinguishing this author among others. The heritage could be relatively divided into three large groups: 1) diaries intended for personal development and analytical thinking, 2) records of current events and 3) reflections on social life. Whereas the former documents provide substantial evidence of Geniušas' personal interests and the intensity of his spiritual life, the latter are mostly related to observation and evaluation of his personal professional activities as well as documentation of the realities of musical life.

KEYWORDS:
Rimas Geniušas,
archives, opera theater,
repertoire.

